

Ymateb Llywodraeth Cymru i'r argymhellion yn adroddiad Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol y Senedd

Oriel Celf Gyfoes Genedlaethol i Gymru, Rhagfyr 2023

Argymhelliad 1.

Dylai Llywodraeth Cymru roi amcangyfrif o'r cyllid refeniw parhaus ar gyfer yr Oriel Genedlaethol, ac egluro ai cyllid newydd i'r sector diwylliant fydd hwn, neu'n aildyrannu cyllid a ddarperir ar hyn o bryd i gyrrff diwylliant eraill.

Ymateb: Derbyn mewn Egwyddor

Bydd yr achos busnes llawn ar gyfer y model orielau gwasgaredig, pan gaiff ei gyflwyno, yn rhoi amcangyfrif o'r cyllid refeniw y bydd ei angen er mwyn gweithredu'r rhwydwaith gwasgaredig o orielau. Bydd yr achos busnes llawn yn cael ei gyflwyno ddiwedd mis Ionawr 2024, cyn iddo gael ei asesu drwy broses y Porth.

Yn ystod y trafodaethau gyda'r partneriaid, rydym wedi canolbwyntio ar leihau'r cymorth refeniw parhaus y bydd ei angen oddi wrth y sector cyhoeddus er mwyn gweithredu'r rhwydwaith, ar ôl i'r buddsoddiad cyfalaf gael ei gwblhau. Ni fydd angen unrhyw gyllid parhaus ar gyfer yr orielau yn y rhwydwaith nes y bydd y buddsoddiad cyfalaf wedi'i gwblhau ddiwedd mis Mawrth 2025.

Mae'r tri phartner a'r naw oriel a fydd yn rhan o'r rhwydwaith wrthi'n edrych ar y toriadau cyllid ar gyfer 2024-25 a thu hwnt. Er hynny, mae'r holl bartneriaid cyflawni yn parhau'n ymrwymedig i'r fenter hon ond yn cydnabod y gallai fod angen ailbennu blaenoriaethau er mwyn cael y maen i'r wal.

O gofio'r sefyllfa ariannol heriol sydd ohoni, byddai angen i unrhyw gyllid parhaus y byddai ei angen oddi wrth y sector cyhoeddus ddod o'r setliad cyllideb/gyllideb sylfaenol a bennir ar y pryd. (Dylid nodi nad oes gan Lywodraeth Cymru gyllidebau dangosol ar gyfer y cyfnod ar ôl blwyddyn ariannol 2024-25 ac y byddai'r cyllidebau hynny'n ddibynnol ar brosesau pennu cyllidebau a fydd yn cael eu cynnal yn y dyfodol.) Byddai'r gofynion o ran cyllid yn seiliedig ar y model gweithredu y cytunir arno ar ôl mis Mawrth 2025 ac, unwaith eto, fe'u darperir pan fydd yr achos busnes llawn yn cael ei gyflwyno. O gofio'r pwysau ar y gyllideb, model gweithredu "darbodus" sy'n cael ei ddatblygu yn yr achos busnes llawn ar gyfer yr Oriel Gelf Gyfoes.

Wrth fodelu'r trefniadau gweithredu a llywodraethu at y dyfodol, mae cynllun cyllido sy'n ceisio sicrhau cyllid o amryfal ffynonellau yn cael ei ddatblygu hefyd er mwyn cefnogi'r uchelgais o sicrhau bod yr Oriel Gelf Gyfoes yn dod yn fwy cynaliadwy yn ariannol yn y tymor hwy.

Megis dechrau y mae'r gwaith o amcangyfrif y costau a fydd yn gysylltiedig â sefydlu a rhedeg Oriel Angori i Gymru. Ni ellir darparu amcangyfrifon realistig o'r costau hyd nes y dewisir safle, tan y cytunir ar y dyluniad, a hyd nes y datblygir model

gweithredu. Bydd achos busnes manwl a fydd yn cynnwys yr wybodaeth hon yn cael ei ddatblygu ar ôl i safle penodol gael ei ddewis.

Goblygiadau Ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ychwanegol o ran cyllid y tu hwnt i'r costau sydd i'w gweld yn yr achos busnes amlinellol a gymeradwywyd ar gyfer y model gwasgaredig. Bydd unrhyw gostau sydd eto i'w nodi ar gyfer y cyfnod ar ôl blwyddyn ariannol 2024-25 yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol.

Argymhelliad 2.

Dylai Llywodraeth Cymru roi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor hwn am y camau y mae wedi'u cymryd ers 2018 i feintio i'r galw tebygol am yr Oriel Genedlaethol a chyfleoedd refeniw newydd.

Ymateb: Gwrthod

Mae'r dystiolaeth am yr angen yn 2018 ac yn ystod y cyfnod ers hynny yn dod o nifer o ffynonellau, gan gynnwys Arolwg Cenedlaethol 2021-22 ac Arolwg Portffolio Celfyddydau Cymru sy'n cael ei gynnal bob chwe mis. Defnyddiwyd y dystiolaeth honno yn sail i'r gwaith o ddatblygu'r achos busnes.

Mae Covid wedi cael effaith ddifrifol yn ystod y blynyddoedd diwethaf ar y niferoedd sy'n mynd i ddigwyddiadau celfyddydol ac sy'n cymryd rhan yn y celfyddydau, ac mae'r niferoedd hynny'n parhau'n is nag ar gyfer y DU gyfan. Mae arolygon a gynhaliwyd gan Gyngor Celfyddydau Cymru yn dangos bod yr argyfwng costau byw yn dal i gael effaith negyddol ar y niferoedd sy'n ymwneud â'r celfyddydau.

Aed ati yn Arolwg Cenedlaethol 2021-2022 i ofyn i'r ymatebwyr a oeddent wedi cymryd rhan mewn unrhyw weithgareddau celfyddydol yn ystod y 12 mis blaenorol. Roedd cyfanswm o 8% o'r ymatebwyr wedi cymryd rhan mewn gweithgareddau celfyddydol ac mae'r ganran honno'n dangos bod y lefel yn isel a bod angen gweithgareddau o'r fath. Mae Arolwg Portffolio Celfyddydau Cymru yn casglu gwybodaeth am nifer y digwyddiadau celfyddydol sy'n cael eu cynnal bob blwyddyn a faint o bobl sydd wedi bod mewn gweithgareddau o'r fath neu wedi cymryd rhan ynddynt. Mae'r arolwg ddiweddaraf (12.05.2023) ar gael ar-lein.

Un o amcanion gwariant y prosiect yw ysgogi cynnydd o 3% o'r naill flwyddyn i'r llall yn y cynulleidfaoedd sy'n mynd i weld celf gyfoes ledled Cymru, gan sicrhau cynnydd o 30% erbyn Mawrth 2035. Felly, mae'r sylw'n cael ei hoelio'n glir iawn ar gynyddu'r galw a chyfranogiad o'r lefelau isel iawn a gafodd eu cofnodi dros amser.

I gefnogi'r amcan hwnnw, bydd y ffigurau blynyddol am y niferoedd a fydd yn mynd i weithgareddau celfyddydol, yn ogystal â'r niferoedd a fydd yn cymryd rhan mewn gweithgareddau o'r fath, yn nodwedd hollbwysig o'r gwaith monitro ar draws y rhwydwaith orielau.

O ran cyfleoedd i ddenu cyllid refeniw, unwaith eto, bydd asesiad yn yr achos busnes llawn o'r cyfleoedd i sicrhau refeniw ychwanegol, fel y nodwyd yn y dystiolaeth a gyflwynwyd yn ystod ymchwiliad y Pwyllgor.

Mae cyfleoedd i ddenu refeniw newydd yn cael eu hystyried wrth inni ddatblygu cynllun ariannu cadarn ar gyfer model gweithredu y cytunir arno ar gyfer y cyfnod ar ôl mis Mawrth 2025, ac mae'r gwaith hwnnw'n rhan o'r achos busnes llawn ar gyfer yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol. Gwelwyd, drwy'r gwaith hwnnw, fod rhai arwyddion cadarnhaol o ran cyfleoedd refeniw yn y dyfodol. Fodd bynnag, mae'n debygol y bydd angen adnodd datblygu pwrpasol er mwyn creu ffrwd incwm o'r fath.

Mae datblygu ffrydiau incwm refeniw yn waith hirdymor a pharhaus sy'n golygu bod angen cynnwys cyfres o ragolygon pendant yn y model gweithredu. Yn yr hinsawdd ariannol sydd ohoni, mae'n debyg y bydd yr Oriol Gelf Gyfoes yn wynebu cryn gystadleuaeth am incwm refeniw yn ystod y tymor byrrach.

Bydd yr wybodaeth hon yn cael ei diweddarau'n gyson wrth inni ddatblygu'r achos busnes, wrth inni fonitro'r gwaith o weithredu'r prosiect ac wrth inni gyflwyno adroddiadau yn y dyfodol ac, o'r herwydd, ni ddylai fod angen paratoi adroddiadau ar wahân am yr elfen hon ar gyfer y Pwyllgor.

Goblygiadau Ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol yn ystod cyfnod y gyllideb bresennol. Bydd unrhyw gostau sydd eto i'w nodi ar gyfer y cyfnod ar ôl blwyddyn ariannol diubynnu 2024-25, yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol.

Argymhelliad 3.

Dylai Llywodraeth Cymru roi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor hwn ynghylch asesiad o effaith y cynnig ar raglenni arddangos presennol.

Ymateb: Derbynn mewn Egwyddor

Mae mynd ati i gynllunio ar y cyd yn rhan annatod o'r model ar gyfer yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol ac rydym yn ystyried ac yn sefydlu strwythurau er mwyn sicrhau bod y gwaith o raglennu arddangosfeydd yn cael ei gynllunio mewn ffordd gydlynus a chydlynol.

Ar gyfartaledd, mae'r amser paratoi ar gyfer cynllunio rhaglenni arddangos sefydliadau diwylliannol a threftadaeth yn amrywio o 18 mis, man lleiaf, i dair blynedd, neu gall fod yn hirach weithiau. Cafodd y rhaglenni arddangos presennol eu creu sawl blwyddyn yn ôl ac, o'r herwydd, nid yw'r fenter newydd hon yn dylanwadu arnyn nhw.

O ran y dyfodol, mae partneriaid yn gweithio gyda'i gilydd i rannu'r gwaith rhaglennu creadigol a'r amserlennu, gan wneud hynny ar draws gweithgareddau arddangos a dysgu ac ar draws gweithgareddau ymgysylltu ehangach. Bydd asesiadau effaith yn cael eu cynnal wrth i raglen arddangos yr Oriol Gelf Gyfoes gael ei datblygu.

Yn ystod y cyfnod cyflenwi hwn, bydd y prosiect yn comisiynu asesiadau Meincnodi ac Effaith er mwyn nodi'r cyfleoedd i gael fwy o effaith ac i sicrhau bod y model a'r gwaith sy'n cael ei wneud arno yn elwa i'r eithaf ar yr amserlennu, gan gynnig yr arlwy mwyaf posibl i'r cyhoedd.

Bydd yr Achos Busnes Llawn yn cynnwys cynlluniau i gomisiynu arolygon ychwanegol a fydd yn cael eu cynnal ym mhumed a degfed blwyddyn cam nesaf prosiect yr Oriol Gelf Gyfoes, er mwyn asesu ei effaith ehangach ar y cyhoedd yng Nghymru.

Goblygiadau Ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol yn ystod cyfnod y gyllideb bresennol. Bydd unrhyw gostau sydd eto i'w nodi ar gyfer y cyfnod ar ôl blwyddyn ariannol 2024-25 yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol.

Argymhelliad 4.

Dylai Llywodraeth Cymru ddychwelyd at y Pwyllgor yn gynnar yn nhymor seneddol haf 2024, gyda diweddariad a chynlluniau manylach. Yn benodol, dylai Llywodraeth Cymru egluro faint o ofod oriel newydd net a gaiff ei greu.

Ymateb: Derbyn mewn Egwyddor

Un o'r amcanion gwariant yw sicrhau bod 2,000 - 3,000 o fetrau sgwâr o ofod arddangos parhaol neu dros dro, a fydd yn cydymffurfio â safonau Grwp Cofrestryddion y DU (UKRG), yn cael eu darparu ledled Cymru erbyn mis Mawrth 2025 er mwyn arddangos casgliad cenedlaethol Cymreig o gelf gyfoes a chanfod ffyrdd arloesol o arddangos celf gyfoes mewn lleoliadau awyr agored.

Felly, nid creu swm net o ofod newydd ar gyfer orielau yw unig nod y prosiect. Mae am sicrhau hefyd fod y gofod sydd eisoes ar gael ar gyfer orielau yn cyrraedd safonau Grwp Cofrestryddion y DU/Cynllun Indemniad y Llywodraeth (GIS) ac yn cydymffurfio â nhw.

Mae canllawiau GIS yn set o feincnodau a gofynion sylfaenol ar gyfer arddangos a storio darnau o waith o'r casgliad cenedlaethol y gellir eu hyswirio o dan gynllun a gefnogir gan y llywodraeth, ac fe'u bwriedir ar gyfer darnau o waith na fyddai'n economaidd eu hyswirio fel arall.

Drwy fuddsoddi mewn gofod ar gyfer orielau a thrwy ddefnyddio buddsoddiad cyfalaf i wella'r gofod hwnnw er mwyn iddo gydymffurfio â safonau GIS, bydd y model yn darparu amgylcheddau diogel lle bydd yr hinsawdd yn cael ei reoli a lle gellir trefnu rhaglen i arddangos darnau o waith o'r casgliad cenedlaethol mewn ffordd ddiogel.

O dan y fenter hon, bydd 2,455 o fetrau sgwâr o ofod ychwanegol ar draws Cymru yn cael ei wella er mwyn iddo fodloni safonau GIS. Ar y cyd â'r manau arddangos yn Amgueddfa Cymru, mae hynny'n golygu, ar ôl i'r rhaglen buddsoddiad cyfalaf gael

ei chwblhau, y bydd gan yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol hyd at 3,000 o fetrau sgwâr o ofod arddangos parhaol neu dros dro o ansawdd cyson uchel, ar draws Cymru, i arddangos casgliad cenedlaethol Cymru o gelf gyfoes. Dyma'r opsiwn a ffeirir yn yr achos busnes amlinellol.

O ran Oriol Angori bosibl, dyma rai o'r meini prawf a bennwyd ar gyfer safleoedd ymgeisiol:

- rhwng o leiaf 7,500m² ac uchafswm o 12,000-15,000m², gydag o leiaf 2/3ydd yn ofod ar gyfer orielau; ac
- o leiaf un oriel sengl 1,000m² fydd â'r potensial i'w hestyn yn y dyfodol.

Goblygiadau Ariannol

Nid oes unrhyw ofyniad ychwanegol o ran cyllid y tu hwnt i'r gofyniad a nodwyd yn yr achos busnes amlinellol. Bydd unrhyw gostau sydd eto i'w nodi ar gyfer y cyfnod ar ôl blwyddyn ariannol 2024-25 yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol.

Argymhelliad 5.

Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor hwn bob chwe mis am hynt y gwaith o gyflawni'r Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol. Dylai hyn gynnwys a yw amserlenni a cherrig milltir allweddol yn cael eu bodloni ai peidio.

Ymateb: Gwrthod

Yn ystod y chwe mis diwethaf, mae Tîm Prosiect yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol wedi bod yn canolbwyntio ar gryfhau strwythur llywodraethu'r Oriol. Mae hefyd wedi ehangu Bwrdd y Prosiect er mwyn cynnwys aelodau annibynnol ac mae wedi sefydlu is-grwpiau sy'n cynnwys grŵp ehangach o randdeiliaid.

Yn ogystal â gwella'r trefniadau llywodraethu ar gyfer y prosiect, mae proses oruchwylio fwy cadarn ar waith bellach, ac mae Bwrdd Prosiect yr Oriol yn mynd ati yn ystod ei gyfarfodydd misol i fonitro cynnydd ar y prosiect a'r risgiau sy'n gysylltiedig ag ef.

Er bod cynnydd da yn cael ei wneud bellach ar y model ar gyfer yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol, ni theimlir mai ymrwymo i fynd ati bob chwe mis i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y prosiect i'r Pwyllgor yw'r ffordd fwyaf perthnasol o weithredu yn ystod y cam hwn o'r amserlen gyflawni.

Cynigir, felly, fod unrhyw ddiweddariadau yn cael eu rhoi yn yr adroddiadau y bwriedir eu paratoi ynglŷn â chyrraedd y cerrig milltir neu'r targedau y cytunir arnynt ar gyfer y prosiect, er enghraifft, y cerrig milltir a'r targedau a fydd yn cael eu cynnwys yn llythyr Dyfarnu Cyllid Llywodraeth Cymru.

Gall Cadeirydd y Bwrdd Prosiect ddarparu diweddariad ysgrifenedig ar ôl i'r cynllun busnes llawn gael ei gyflwyno ac ar ôl iddo gael ei adolygu'n llwyddiannus. Gellir darparu rhagor o ddiweddariadau wedyn wrth i gerrig milltir gael eu cyflawni.

Dylid amseru unrhyw adroddiadau i adlewyrchu'r ffaith bod cerrig milltir allweddol wedi'u cyflawni ac ni ddylid roi mwy o faich ar bartneriaid cyflawni yr ydym yn cydnabod bod ganddynt lawer i'w gyflawni cyn mis Ebrill 2025.

Goblygiadau Ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol yn ystod cyfnod y gyllideb bresennol. Bydd unrhyw gostau ar gyfer y cyfnod ar ôl y flwyddyn ariannol 2024-25 yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol.

Argymhelliad 6.

Dylai Llywodraeth Cymru ddatblygu cynllun cyfathrebu clir i annog cymorth ac eiriolaeth dros yr Oriel Genedlaethol ar draws y sector

Ymateb: Derbyn

Yn ogystal â'r is-grwpiau rhanddeiliaid ehangach, mae gan Fwrdd Prosiect yr Oriel Gelf Gyfoes Genedlaethol Is-grŵp Cyfathrebu ac arno bobl cymwys sy'n cynrychioli pob un o'r sefydliadau sy'n bartneriaid. Mae gan y Grŵp hwnnw amserlen cyfarfodydd ffurfiol ac mae cynrychiolwyr Llywodraeth Cymru yn arsylwi yn y cyfarfodydd hynny.

Ym mis Tachwedd 2023, bu Is-grŵp Cyfathrebu'r Oriel Gelf Gyfoes Genedlaethol yn goruchwyllo'r broses o benodi asiantaeth allanol, a fydd yn mynd ati i ddatblygu ac i baratoi cynllun cyfathrebu amlinellol ar gyfer yr Oriel. Cynhaliwyd gweithdai cyfathrebu gydag ystod o randdeiliaid ym misoedd Tachwedd a Rhagfyr 2023, a chafodd Cynllun Cyfathrebu drafft ei gyflwyno i Fwrdd Prosiect yr Oriel yn ei gyfarfod ym mis Ionawr 2024.

Rhagwelir y bydd y gwaith o gyflenwi'r cynllun yn dechrau gyda chyhoeddiad ffurfiol ym mis Mawrth 2024 am fuddsoddiad cyfalaf Llywodraeth Cymru, ar ôl i'r prosiect gyflwyno cynllun busnes llawn ac ar ôl i'r cynllun hwnnw gael ei adolygu'n llwyddiannus.

Bydd y gwaith ar y Cynllun Cyfathrebu y cytunwyd arno yn parhau tan ddiwedd y cyfnod cyflenwi presennol ym mis Mawrth 2025. Mae wedi crynhoi amcanion yr ymgyrch. Mae rhai ohonynt i'w gweld isod, ond nid ydynt yn gyfyngedig i'r rhain: gyfyngedig i':

- Esbonio, meithrin rhagor o ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r Oriel Gelf Gyfoes Genedlaethol ac o'r model gwasgaredig unigryw;
- Cefnogi amcanion y prosiect i sicrhau bod rhagor o bobl na'r niferoedd sylfaenol presennol yn mynd i orielau ledled Cymru;
- Meithrin ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r rôl y gall celf gyfoes ei chwarae ym mywydau pobl mewn cymunedau ledled Cymru, a meithrin y berthynas rhyngddynt;

- Ysbrydoli rhagor o bobl i ymweld ag orielau'r Oriol Gelf Gyfoes a meithrin mwy o ddiddordeb yn y casgliadau celf gyfoes cenedlaethol drwy lwyfannau digidol;
- Eirioli dros yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol ar blatfformau ledled y DU ac yn rhyngwladol; a
- Meithrin cysylltiadau a chreu cyfleoedd ar gyfer artistiaid cyfoes yng Nghymru.

Mae datblygu a darparu Cynllun Cyfathrebu ar gyfer yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol yn ddarn o waith ar wahân ond mae'n cael ei wneud ochr yn ochr â'r gwaith ar ddatblygu brand yr Oriol. Mae'r Cynllun yn cael ei lywio gan y gwaith sy'n cael ei wneud ar y brand ac mae o gymorth i ddatblygu'r brand. Mae datblygu brand yn becyn gwaith pwrpasol a ddechreuodd ym mis Rhagfyr 2023 ac mae disgwyl i gam cyntaf y gwaith hwnnw gael ei gymeradwyo erbyn mis Ebrill 2024.

Goblygiadau Ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol y tu hwnt i'r rheini a gafodd eu costio yn yr achos busnes amlinellol a gymeradwywyd. Bydd unrhyw gostau ar gyfer gweithgarwch ar ôl blwyddyn ariannol 2024-25 yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol yn unol â model 'busnes fel arfer'.

Argymhelliad 7.

Dylai Llywodraeth Cymru lunio cynllun clir ar gyfer ehangu ymgysylltiad â'r sector celfyddydau gweledol, gan gynnwys darparwyr sector cyhoeddus, trydydd sector a sector preifat, i sicrhau bod yr ystod ehangaf o safbwyntiau a phrofiadau'n cael eu hystyried wrth gynllunio a dylunio'r elfennau sy'n weddill o'r Oriol Genedlaethol.

Ymateb: Gwrthod

Mae'r model llywodraethu ar gyfer cam presennol yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol wedi cael ei gryfhau gryn dipyn yn ystod y chwe mis diwethaf, gan gynnwys cyfethol tri aelod annibynnol i'r Bwrdd Prosiect. Mae un o'r aelodau cyfetholedig yn artist gweledol o Gymru sy'n arfer ei grefft ar hyn o bryd a bydd yn parhau, ar lefel y Bwrdd Prosiect, i ddylanwadu ar y gwaith o gynllunio'r model at y dyfodol.

Hefyd, cafodd strwythur o is-grwpiau ffurfiol, pob un ohonynt â'i gylch gorchwyl ffurfiol ei hun, ei greu o dan y Bwrdd yn hydref 2023. Bydd dau o'r rhain, Is-grŵp yr Oriol a'r Is-grŵp Rhanddeiliaid yn parhau i chwarae rhan ganolog wrth sicrhau bod gwaith ymgysylltu ehangach yn parhau i gael ei wneud ar draws yr Oriol Gelf Gyfoes. Mae aelodaeth yr ail grŵp a grybwyllir uchod yn cynnwys cymysgedd o aelodau cyfetholedig o sefydliadau'r sector cyhoeddus a'r trydydd sector, gan gynnwys twristiaeth, ac mae'r aelodau eraill yn cael eu recriwtio drwy broses galwadau agored.

Mae creu Tîm Prosiect ar gyfer yr Oriol ym mis Awst 2023 wedi arwain at gryn welliant yn y gwaith ymgysylltu ehangach ar draws y prosiect, ac mae Cyfarwyddwr Creadigol a Chyfarwyddwr Prosiect yr Oriol yn mynd ar drywydd cyfleoedd i ddenu safbwyntiau a phrofiadau mwy amrywiol a allai ddylanwadu ar y cam cyflenwi sy'n

mynd rhagddo ar hyn o bryd. Hyd yn hyn, mae'r cyfleoedd hynny wedi amrywio o gynnal gweithdai ar gyfer rhanddeiliaid i gyflwyniadau ar gyfer y sector. Mae hwn yn weithgarwch parhaus sydd â'r nod o lywio a chodi ymwybyddiaeth am yr Oriol, a hefyd o roi cyfle i ddylanwadu ar y gwaith o'i datblygu ac ar gyflenwi'r cam presennol.

O ystyried y gwaith hwn a'r gwaith ar y Cynllun Cyfathrebu sydd, ill dau, yn mynd i'r afael â'r materion allweddol, nid ystyrir bod angen cynllun ar wahân i ehangu'r gwaith ymgysylltu ar hyn o bryd.

Goblygiadau Ariannol

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol y tu hwnt i'r rheini a gafodd eu cynnwys yn y cynllun busnes amlinellol. Bydd unrhyw gostau ar gyfer y cyfnod ar ôl y flwyddyn ariannol 2024-25 yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol.

Argymhelliad 8.

Dylai Llywodraeth Cymru gymryd camau i sicrhau bod y timau brandio a marchnata a'r sector twristiaeth yn gweithio'n agos i alinio cynlluniau ar gyfer yr Oriol Celf Gyfoes Genedlaethol i Gymru a sicrhau y cânt eu hymgorffori mewn ymgyrchoedd twristiaeth.

Ymateb: Derbyn

Mae'r gwaith o ddatblygu brand yr Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol ac o gynllunio'r gwaith marchnata a chyfathrebu ar ei chyfer wedi dechrau, ond nid yw wedi'i gwblhau eto. Mae'r Tîm Prosiect yn ymwybodol y byddai'n fuddiol sicrhau bod y gwaith uchod yn cyd-fynd yn agosach ag ymgyrchoedd twristiaeth perthnasol ac yn cael eu hintegreiddio â nhw er mwyn helpu i ennyn diddordeb ymwelwyr ar draws ardaloedd y rhwydwaith orielau gwasgaredig.

Dechreuodd Tîm Prosiect yr Oriol a'r asiantaethau allanol sydd wrthi'n helpu gyda'r gwaith brandio a chyfathrebu ar ei chyfer ar gyfres o gyfarfodydd ffurfiol ym mis Ionawr 2024 gydag adrannau perthnasol y llywodraeth a sefydliadau eraill yn y sector cyhoeddus, gan wneud hynny'n benodol er mwyn cefnogi'r diben hwnnw. Ar yr un pryd, gwahoddwyd uwch-gynrychiolydd ar ran Croeso Cymru i fod yn aelod o Is-grŵp Rhanddeiliaid yr Oriol Gelf Gyfoes.

Wrth i'r rhaglen arddangos ar gyfer yr Oriol gael ei datblygu ymhellach, o ddechrau i ganol 2024 ymlaen, rhagwelir y bydd y rhwydwaith orielau'n dechrau gweithio'n agosach gyda mentrau twristiaeth lleol. Gall hynny, er enghraifft, gynnwys strategaethau i ymgysylltu â phobl sy'n ymweld ag ardaloedd yr awdurdodau lleol, er mwyn manteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd a fydd yn cael eu creu gan yr Oriol ac er mwyn denu twristiaid i ymweld â bob lleoliad yn ystod y cyfnodau prysur.

Goblygiadau Ariannol

Nid oes unrhyw ofynion ariannol ychwanegol y tu hwnt i'r rheini y cytunwyd arnynt ar gyfer yr achos busnes amlinellol. Bydd unrhyw gostau ar gyfer gweithgarwch ar ôl

blwyddyn ariannol 2024-25 yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol yn unol â'r model busnes "fel arfer".

Argymhelliad 9.

Dylai Llywodraeth Cymru roi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor hwn am y cynlluniau i roi sicrwydd bod yr Oriol Celf Gyfoes Genedlaethol yn amgylcheddol gynaliadwy.

Ymateb: Derbyn mewn Egwyddor

Bydd y rhaglen buddsoddiad cyfalaf yn cael ei gweithredu yn unol â safonau amgylcheddol, a bydd yn caniatáu i'r rhwydwaith orielau ddatblygu i fod yn fwy amgylcheddol gynaliadwy dros amser.

Ar lefel unigol, mae gan rwydwaith orielau'r Oriol Gelf Gyfoes Genedlaethol a phob un o bartneriaid y prosiect eu Polisiâu a'u Gweithdrefnau Amgylcheddol eu hunain, ac mae pob un ohonynt yn cefnogi uchelgais Llywodraeth Cymru i gyrraedd y targed sero net a'r targed cynaliadwyedd. Er enghraifft, mae nifer o'r partneriaid yn y rhwydwaith orielau yn sefydliadau awdurdodau lleol ac yn cydymffurfio â chynlluniau amgylcheddol yr awdurdodau lleol.

Mae'r holl sefydliadau sy'n bartneriaid yn mynd ati'n barhaus i ddatblygu mwy o arferion gwaith cynaliadwy ar draws pob adran. ++Un enghraifft o hynny yw bod Amgueddfa Cymru wedi cytuno ar Bolisi Caffael Cynaliadwy newydd yn 2023. Bydd yr holl waith caffael a fydd yn cael ei wneud gan yr Oriol Gelf Gyfoes drwy Amgueddfa Cymru, megis dod o hyd i ddeunyddiau at ddibenion cadwraeth, yn cydymffurfio â'r polisi hwnnw.

Unwaith y bydd y rhaglen buddsoddiad cyfalaf wedi'i chwblhau, bydd y model ar gyfer yr Oriol Gelf Gyfoes yn lleihau ac yn byrhau amseroedd teithio i ymwelwyr drwy sicrhau bod y casgliad celf gyfoes cenedlaethol ar gael yn fwy hwylus, yn nes at le mae pobl yn byw, yn gweithio ac yn aros.

Er hynny, bydd rhagor o waith ar gynaliadwyedd amgylcheddol y model ar gyfer yr Oriol yn cael ei wneud yn ystod y cam nesaf er mwyn creu strategaeth annibynnol neu ddatganiad o egwyddorion ar gynaliadwyedd amgylcheddol.

Goblygiadau Ariannol

Ni fydd unrhyw ofynion ariannol ychwanegol y tu hwnt i'r rheini y cytunwyd arnynt ar gyfer yr achos busnes amlinellol. Bydd unrhyw gostau ar gyfer gwaith ar ôl blwyddyn ariannol 2024-25 yn cael eu hystyried yn ystod prosesau pennu cyllidebau yn y dyfodol.